

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 4.

Očekávané výstupy

Jazyková výchova

- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách

Komunikační a slohová výchova

- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně jí užívá podle komunikační situace

Literární výchova

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je

Dílčí výstupy

Komunikační a slohová výchova

- používá uvědoměle jazyk jako prostředek komunikace, odlišuje řeč přímou od ostatního textu
- snaží se o odlišení podstatných a okrajových informací
- vypravuje příběh podle osnovy
- sestavuje jednoduchou osnovu příběhu, člení podle ní text na odstavce, použije vhodný nadpis
- popíše výstižně jednoduchou věc
- při vypravování nebo popisu užívá vhodné jazykové prostředky, vyjadřuje se spisovně, používá slova výstižná, citově zabarvená, vhodné spojky apod.
- umí se dobře vyjadřovat v různých situacích
- dokáže napsat středně dlouhý dopis se správnou adresou, oslovením a zakončením dopisu

Jazyková výchova

- rozlišuje slova jednoznačná, mnohoznačná, souznačná, protikladná, citově zabarvená, nespisovná
- rozlišuje běžná slova ohebná a neohebná, zařazuje je správně k slovnímu druhu
- rozlišuje část předponovou, kořen slova a část příponovou
- rozlišuje předpony a předložky, ovládá jejich pravopis
- vyjmenuje vzory podstatných jmen, dokáže u podstatných jmen určit rod, číslo, pád a vzor
- píše správně vlastní jména v jednoslovných názvech
- určí osobu číslo a čas u sloves
- rozlišuje u sloves způsob oznamovací, rozkazovací
- rozlišuje, co je neurčitek, zvrtné sloveso
- časuje slovesa v čase přítomném, minulém a budoucím v oznamovacím způsobu
- orientuje se v abecedních seznamech /telefonních, rejstřících, slovnících/
- ovládá pravopis i-y po obojetných souhláskách

- rozlišuje větu jednoduchou a souvětí
- dokáže ve větě jednoduché najít základní skladební dvojici, rozvíjí větu holou
- ovládá pravopis i-y v příčestí minulém, je-li podmět vyjádřen
- spojuje věty jednoduché v souvětí vhodnými spojovacími výrazy
- tvoří souvětí podle vzoru

Literární výchova

- čte intonačně správně, nahlas, používá správně sílu i barvu hlasu, ovládá tiché čtení
- rozumí přiměřeně náročnému textu a umí ho reprodukovat
- dokáže si vybrat četbu podle svého zájmu
- vede čtenářský deník
- seznamuje se s autory dětských knih /próza i poezie/
- dramatizuje přiměřený text, dokáže se vžít do role, k dramatizaci využívá i loutek
- dokáže vést jednoduchý rozhovor o přečtené knize, vyjadřuje své pocity z četby, doporučí přečtenou knihu spolužákům
- dokáže jednoduše zhodnotit jednání literárních postav
- seznamuje se literárními pojmy – rytmus básně, pověst, povídka, bajka, hlavní a vedlejší postavy
- navštěvuje divadelní představení, ví, co je jednání, dokáže o divadelním představení vést jednoduchý rozhovor

Učivo

Čtení - mateřský jazyk, čtení jako zdroj informací, znalost orientačních prvků v textu

Naslouchání - pozorné, soustředěné, zaznamenat slyšené, reagovat otázkami

Mluvený projev - komunikační žánry (popis, vypravování, dialog), komunikační pravidla (střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimika, gesta

Písemný projev - žánry písemného projevu (dopis, popis, inzerát, jednoduché tiskopisy, vyprávění), formální úprava textu

Zvuková stránka jazyka - modulace souvislé řeči, vyjadřovací schopnosti

Slovní zásoba a tvoření slov - slova a pojmy, význam slov, stavba slova

Tvarosloví - druhy slov, podstatná jména, slovesa

Skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice

Vyjmenovaná slova

Pravopis – předložky a předpony, i/y po obojetných souhláskách, koncovky podst. jmen, shoda přísudku s podmětem

Poslech literárních textů

Zážitkové čtení a naslouchání

Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes básní, volná reprodukce textu, dramatizace, výtvarné zpracování

Základní literární pojmy – báseň, pověst, povídka, bajka

Průřezová témata

MKV – Kulturní diference

Základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě.

MKV – Lidské vztahy

Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti, tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého.

MDV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel, identifikování základních orientačních prvků v textu.

MDV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality), vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje).

MDV – stavba mediálních sdělení

Příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií).

MDV – vnímání autora mediálních sdělení

Identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci.

Mezipředmětové vztahy

M – slovní úlohy

Hv – zhudebnění říkadel, správná intonace, správné dýchání, lidová píseň

Př – povídky o zvířatech, popis zážitků z vycházky

VI – zeměpisné názvy

Vv – ilustrace, výtvarné pojetí vyprávění, výtvarné dotváření textu, kulisy k dramatizaci, obrázková osnova

Tv – správné držení těla, kondiční cvičení, tělovýchovné chvílky

PV – kulisy k dramatizaci